

*ШИНКАРУК Олександра Василівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ОСВІТНЯ ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ ГУМАНІТАРНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ

Зміцненню культурного і наукового авторитету держави сприяє освітня дипломатія, яка є потужним інструментом міжнародного впливу та дозволяє країнам демонструвати свої досягнення у сфері освіти, науки, інновацій і культури, сприяючи розвитку міжнародних відносин. Освітня дипломатія охоплює різноманітні напрями – від академічних обмінів і міжнародних конференцій до створення спільних освітніх програм і співпраці з провідними світовими університетами. Н. Махиня зауважує, що «Освітня дипломатія передбачає визначення нового змісту відносин та місії організаційної культури в закладі освіти, зорієнтована на сучасні потреби педагогів, учнів, батьків, держави і суспільства, міжнародну мобільність студентів, викладачів, співробітників університетів, зростання інтересу закладів освіти до залучення іноземних студентів, оптимальне поєднання всіх потреб в єдине культурно-освітнє ціле, яке є живим організмом із гуманістичними принципами та толерантними правилами»[1,с.12].

Зміцнення позитивного іміджу країни через розвиток наукових і культурних зв'язків є однією з ключових функцій освітньої дипломатії. Освітні програми, що фінансуються державою, допомагають залучати іноземних студентів і дослідників, які, повертаючись на батьківщину, стають амбасадорами культури і науки країни, де навчалися, що сприяє покращенню міждержавного діалогу і розширенню міжнародних зв'язків. Обмін досвідом і технологіями між освітніми закладами різних країн відіграє важливу роль в освітній дипломатії, зокрема у вдосконаленні навчальних процесів і підвищенні якості освіти. Завдяки

міжнародному співробітництву навчальні установи отримують доступ до передових методик викладання, інноваційних технологій і сучасних наукових досліджень, що дозволяє адаптувати освітні програми до актуальних світових тенденцій і сприяє підготовці конкурентоспроможних спеціалістів на глобальному ринку праці. Одним із найефективніших способів обміну є міжнародні програми стажувань для науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти, спільні наукові дослідження, інтеграція цифрових освітніх платформ, а використання онлайн-курсів, віртуальних лабораторій і штучного інтелекту в освітньому процесі допомагає поширювати передові знання незалежно від географічних обмежень та сприяють міжкультурному обміну, що формує у здобувачів вищої освіти навички комунікації та критичного мислення.

Інтеграція міжнародного досвіду в освітню систему сприяє розвитку інноваційного мислення та адаптивності серед учасників освітнього процесу. Заклади вищої освіти, що активно співпрацюють з іноземними партнерами, можуть швидше реагувати на виклики часу, впроваджувати новітні технології і підвищувати рівень викладання, що не лише поліпшує якість освіти, а й сприяє налагодженню довготривалих партнерських відносин між країнами і позитивно впливає на розвиток науки і культури в глобальному масштабі. Освітня дипломатія сприяє зміцненню гуманітарного співробітництва, оскільки допомагає встановлювати дружні відносини між народами, долати культурні і мовні бар'єри, а також сприяти поширенню демократичних цінностей. Держави, які активно розвивають цей напрям, отримують можливість не лише демонструвати свої досягнення, а й формувати сприятливий міжнародний клімат для політичного та економічного співробітництва. Створення міжнародних наукових центрів, об'єднаних університетських кампусів і програм подвійних дипломів є одним із ефективних механізмів освітньої дипломатії, що сприяють інтеграції держав у світовий освітній простір, підвищують мобільність студентів і викладачів, а також сприяють міжнародному визнанню національних освітніх стандартів. Погоджуємося з думкою К. Смирнової, що «Інструменти освітньої дипломатії в міжнародній співпраці допомагають охоплювати більшу аудиторію, залучати представників, які перебувають поза сферою впливу офіційних органів влади (зокрема, неурядових організацій, інституцій діаспори, бізнесу, аналітичних центрів, освітніх установ, а також молодь, лідерів суспільної думки, окремих громадян тощо)» [2,с.444].

Участь держави у міжнародних освітніх проєктах і грантових програмах дозволяє розширити можливості для навчання і професійного розвитку громадян, що допомагають зміцнювати міжнародні партнерства, сприяють просуванню м'якої сили країни і забезпечують її конкурентоспроможність у глобальному освітньому просторі. Освітня дипломатія також відіграє значну роль у зміцненні співпраці між країнами у сфері цифрових технологій і штучного інтелекту. Використання передових розробок в освітньому процесі і створення спільних онлайн-платформ сприяє популяризації національних досягнень у сфері освіти і науки на міжнародному рівні.

Таким чином, освітня дипломатія сприяє розвитку міжнародного співробітництва, зміцненню іміджу країни, підтримці інноваційних і наукових ініціатив, а також встановленню дружніх відносин між народами. Активна участь держави в освітній дипломатії відкриває нові можливості для її розвитку і підвищує вплив на глобальній арені.

Література:

1. Махія Н.В. (2021). Наукова та освітня дипломатія: її вплив на формування позитивного іміджу держави / Тенденції розвитку вищої освіти. Вісник № 13 (169). Серія: Педагогічні науки. С.9-15.

2. Смирнова К. (2023). Науково-освітня дипломатія в умовах воєнного стану в Україні як інструмент публічної дипломатії / Публічна дипломатія. Public Diplomacy. С.442-449.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.